

KASY REJESTRUJĄCE DLA PRAWNIKÓW I LEKARZY

* Podstawa prawna

• *Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. nr 54, poz. 535 ze zm.) – art. 111*

• *Ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r., nr 111, poz. 765 ze zm.) - art. 53 § 21 pkt 5, art. 60 § 1, art. 62 § 4*

• *Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 2010 r. w sprawie odliczania i zwrotu kwot wydatkowanych na zakup kas rejestrujących (Dz. U. nr 257, poz. 1733)*

• *Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2010 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących (Dz. U. nr 138, poz. 930)*

• *Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące oraz warunków ich stosowania (Dz. U. nr 212, poz. 1338 ze zm.),*

Z dniem **30 kwietnia 2011 r.** tracą swoją moc zwolnienia z obowiązku ewidencjonowania obrotów i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas rejestrujących przez podmioty świadczące m. in. usługi prawnicze oraz usługi w zakresie ochrony zdrowia i opieki społecznej. Od **1 maja 2011 r.**, podmioty te, w przypadkach świadczenia swoich usług na rzecz:

1. osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej,
2. rolników ryczałtowych

są obowiązane prowadzić ewidencję obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas rejestrujących.

Obowiązek ten powstaje, jeżeli podatnik przekroczył, w poprzednim roku podatkowym, obroty na rzecz w/w podmiotów w wysokości **40.000 zł**. W przypadku podatników rozpoczynających sprzedaż w danym roku podatkowym obowiązek ten powstaje z dniem przekroczenia kwoty obrotu w wysokości **20.000 zł**.

Z obowiązku ewidencjonowania obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas rejestrujących zostały **zwolnione do dnia 31 grudnia 2012 r.:**

- usługi notariuszy w zakresie objętym wpisem do repertorium A i P (ex 69.10.1)
- świadczenie usług na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych, o ile łącznie zostaną spełnione następujące warunki:
 - 1) każde świadczenie usługi dokonane przez podatnika jest dokumentowane fakturą, w której zawarte są w szczególności dane identyfikujące odbiorcę;
 - 2) liczba wszystkich dokonanych operacji świadczenia usług, o których mowa w pkt 1, w poprzednim roku podatkowym nie przekroczyła 50, przy czym liczba odbiorców tych usług w tym okresie była mniejsza niż 20.
- świadczenie usług, za które zapłata w całości następuje za pośrednictwem poczty, banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo - kredytowej (odpowiednio na rachunek bankowy podatnika lub na rachunek podatnika w spółdzielczej kasie oszczędnościowo – kredytowej,

której jest członkiem), pod warunkiem że z ewidencji i dowodów dokumentujących transakcję jednoznacznie wynika, jakiej konkretnie transakcji zapłata dotyczyła.

Szczegółowe zasady i warunki zwolnień zostały wymienione w *Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2010 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących*.

*** Zakup kasy rejestrującej**

Wraz z utratą prawa do zwolnienia od ewidencjonowania obrotu przy zastosowaniu kasy rejestrującej podatnik musi dokonać wyboru kasy, która będzie mu służyła do prowadzenia ewidencji. Kasa rejestrująca może być urządzeniem samodzielnym lub może stanowić część składową systemu kasowego. Podatnik powinien wziąć pod uwagę, czy w jego przypadku najlepszym rozwiązaniem będzie zakup urządzenia pozwalającego na rejestrowanie tylko prostych, wymaganych przepisami informacji (np. wartości obrotu z podziałem na stawki podatkowe), czy też powinno ono być wyposażone w bardziej złożone funkcje. Celowym jest również rozważenie, czy właściwym urządzeniem będzie kasa przenośna czy stacjonarna, prowadząca rejestr sprzedaży w postaci kopii paragonów na nośniku papierowym czy też w formie zapisu elektronicznego. Sprawą znaczącą przy wyborze kasy jest również to, jakie możliwości w zakresie konstruowania nazwy świadczonych usług dają rozwiązania zawarte w danym typie kasy.

*** Fiskalizacja i niezbędne dokumenty**

Podatnik rozpoczynający ewidencję za pomocą kasy rejestrującej musi, po jej zakupie dokonać fiskalizacji tego urządzenia. W praktyce czynność tę przeprowadza upoważniony (legitymujący się identyfikatorem nadanym przez producenta lub importera) pracownik serwisu. Producent lub importer kasy jest odpowiedzialny za warunki zorganizowania i prowadzenia serwisu kas i to on wskazuje serwis właściwy dla danego typu kas.

Fiskalizacja to jednokrotna i niepowtarzalna czynność inicjująca pracę modułu fiskalnego kasy z pamięcią fiskalną kasy, zakończona wydrukiem pierwszego dobowego raportu fiskalnego. Po fiskalizacji kasy, sprzedaż dokonywana może być wyłącznie w trybie fiskalnym. Sprzedaż w innym trybie, w tym w trybie szkoleniowym, nie jest możliwa.

Przed terminem rozpoczęcia ewidencjonowania za pomocą kasy rejestrującej, podatnik zobowiązany jest do złożenia do właściwego naczelnika urzędu skarbowego **dwóch** zgłoszeń:

- pisemnego zgłoszenia o liczbie kas rejestrujących i miejscu (adresie) ich używania, które należy złożyć najpóźniej dzień przed terminem rozpoczęcia ewidencjonowania.

Nie ma urzędowego formularza na to zgłoszenie. Forma pisma jest dowolna.

Podatnicy, którzy dokonują zgłoszenia **jednej kasy** mogą to zrobić na formularzu zgłoszenia o miejscu instalacji kasy rejestrującej (załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące), o ile złożą to zgłoszenie przed powstaniem obowiązku ewidencjonowania.

- pisemnego zgłoszenia podatnika o miejscu instalacji kasy rejestrującej, zgodnie z formularzem stanowiącym załącznik nr 3 do ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r.

Formularz ten należy złożyć w terminie **7 dni** od dnia fiskalizacji kasy, w celu otrzymania numeru ewidencyjnego kasy. Numer ewidencyjny kasy nie ulega zmianie w przypadku zmiany właściwości naczelnika urzędu skarbowego. Po otrzymaniu numeru ewidencyjnego kasy, należy go nanieść w sposób trwały na obudowę kasy. Ponadto należy dokonać wpisów przewidzianych do wykonania przez podatnika w książce kasy, dołączanej przez sprzedawcę kasy do każdego urządzenia. Numer ewidencyjny kasy oraz książki kasy są identyczne i nie mogą być przypisane innym urządzeniom. Podatnik jest obowiązany także umożliwić dokonywanie w książce kasy wpisów serwisantowi kasy. Książka kasy powinna być prowadzona przez cały okres użytkowania kasy oraz udostępniana na żądanie właściwych organów.

W przypadku utraty książki kasy podatnicy powinni zwrócić się niezwłocznie do serwisanta o wydanie duplikatu oraz powiadomić o tym właściwego naczelnika urzędu skarbowego.

Złożenie ww. zgłoszeń nie podlega opłacie skarbowej.

*** Ulga z tytułu nabycia kasy rejestrującej**

Podatnicy, którzy rozpoczną ewidencjonowanie obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas rejestrujących, spełniających wymogi określone przepisami prawa, w obowiązujących terminach mogą odliczyć od tego podatku kwotę wydatkowaną na zakup każdej z kas rejestrujących zgłoszonych na dzień rozpoczęcia (powstania obowiązku) ewidencjonowania w wysokości 90% jej ceny zakupu (bez podatku), nie więcej jednak niż 700 zł.

a) w deklaracji VAT

Odliczenie wydatków odbywa się, gdy:

- podatnik złożył do właściwego naczelnika urzędu skarbowego przed terminem rozpoczęcia ewidencjonowania pisemne zgłoszenie o liczbie kas rejestrujących i miejscu (adresie) ich używania, które podatnik zamierza stosować do tego ewidencjonowania,
- podatnik rozpoczął ewidencjonowanie obrotu i kwot podatku należnego nie później niż w obowiązujących terminach, przy użyciu kas rejestrujących nabytych w okresie, kiedy kasy te były objęte ważnym potwierdzeniem ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- podatnik posiada dowód zapłaty całej należności za kasę rejestrującą,
- podatnik złożył zgłoszenie o miejscu instalacji kasy rejestrującej wymagane na podstawie przepisów dotyczących kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące oraz warunków ich stosowania.

Odliczenia wydatków można dokonać w deklaracji podatkowej dla podatku od towarów i usług za okres rozliczeniowy, w którym rozpoczęto ewidencjonowanie obrotu i kwot podatku należnego, lub za okresy następujące po tym okresie rozliczeniowym.

Kwotę odliczenia należy wpisać w rubrykę nr 56 deklaracji VAT-7.

Druk deklaracji:

b) na wniosek

W przypadku, gdy podatnik rozpoczął ewidencjonowanie obrotu w obowiązujących terminach i wykonuje czynności wyłącznie zwolnione od podatku lub jest podatnikiem zwolnionym od podatku urząd skarbowy dokonuje zwrotu części kwoty wydatkowanej na zakup kas rejestrujących na rachunek bankowy podatnika w banku mającym siedzibę na terytorium kraju lub na rachunek podatnika w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, której jest członkiem w terminie do 25. dnia od daty złożenia przez niego wniosku. Wniosek zawiera: imię i nazwisko lub nazwę podatnika, jego dane adresowe, NIP.

Do wniosku należy dołączyć:

- dane określające imię i nazwisko lub nazwę podmiotu świadczącego usługi serwisowe, który dokonał fiskalizacji kasy rejestrującej,
- oryginał faktury potwierdzającej zakup kasy wraz z dowodem zapłaty całej należności za kasę rejestrującą,
- informację o numerze rachunku bankowego lub rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej podatnika, na który należy dokonać zwrotu.

*** Obowiązek zwrotu odliczonych lub zwróconych kwot wydatkowanych na zakup kas rejestrujących**

Podatnicy są obowiązani do zwrotu odliczonych lub zwróconych im kwot wydatkowanych na zakup kas rejestrujących, gdy w okresie trzech lat od dnia rozpoczęcia ewidencjonowania:

- zaprzestaną ich używania,
- nie dokonują w obowiązującym terminie (co 24 miesiące) zgłoszenia kasy do obowiązkowego przeglądu technicznego przez właściwy serwis,
- zaprzestaną działalności,
- nastąpi otwarcie likwidacji,
- zostanie ogłoszona upadłość,
- nastąpi sprzedaż przedsiębiorstwa lub zakładu (oddziału), a następcą prawny nie będzie dokonywał sprzedaży, o której mowa w art. 111 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług,
- dokonają odliczenia z naruszeniem obowiązujących warunków.

*** Obowiązki wiążące się z użytkowaniem kasy**

Podatnicy podatku od towarów i usług prowadzący ewidencję przy zastosowaniu kas rejestrujących są zobowiązani:

- dokonywać rejestracji każdej sprzedaży przy zastosowaniu kasy i przy każdej sprzedaży drukować paragon fiskalny lub fakturę VAT oraz wydawać nabywcy oryginał wydrukowanego dokumentu,

- sporządzać raporty fiskalne:
 - dobowe - po zakończeniu sprzedaży za dany dzień, nie później jednak niż przed dokonaniem pierwszej sprzedaży w dniu następnym,
 - miesięczne - po zakończeniu sprzedaży w ostatnim dniu miesiąca, nie później jednak niż przed rozpoczęciem sprzedaży w następnym miesiącu,
- ewidencjonować sprzedaż przy użyciu kasy rezerwowej lub zaprzestać sprzedaży, w przypadkach określonych w art. 111 ust. 3 ustawy o podatku od towarów i usług,
- weryfikować poprawność pracy kasy, ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego zaprogramowania nazw towarów (usług) i właściwego ich przyporządkowania do stawek podatków oraz niezwłocznie zgłaszać serwisowi każdą nieprawidłowość w jej pracy
- poddawać kontroli nienaruszalność kasy i prawidłowość jej pracy na każde żądanie właściwych organów,
- zgłaszać w odpowiednich terminach do obowiązkowego przeglądu technicznego kasy u właściwego serwisanta (obowiązkowego przeglądu technicznego kasy dokonuje się co 24 miesiące),
- dokonywać wydruku wszystkich emitowanych przez kasę dokumentów i ich kopii na taśmie papierowej,
- przechowywać kopie dokumentów kasowych przez okres wymagany w Ordynacji podatkowej, czyli do czasu upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego,
- stosować kasy wyłącznie do prowadzenia ewidencji własnej sprzedaży, bez prawa ich używania przez osoby trzecie,
- dokonywać zgłoszenia kasy w terminie 7 dni od dnia jej fiskalizacji do naczelnika urzędu skarbowego w celu otrzymania numeru ewidencyjnego,
- nanieść na obudowę kasy w sposób trwały jej numer ewidencyjny,
- dokonywać w książce kasy rejestrującej wpisów oraz umożliwić dokonanie wpisów serwisantowi kasy,
- przechowywać książkę kasy przez okres jej użytkowania oraz udostępniać ją na żądanie właściwych organów, a także służby serwisowej; w przypadku kas stacjonarnych książkę kasy przechowuje się w miejscu użytkowania kasy
- poddawać obowiązkowemu przeglądowi technicznemu kasy, które zostały przez podatnika utracone, a następnie odzyskane, przed ich ponownym zastosowaniem przez podatnika do prowadzenia ewidencji,
- po fiskalizacji kasy prowadzić wyłącznie sprzedaż w trybie fiskalnym i nie prowadzić sprzedaży na kasie po jej fiskalizacji w żadnym innym trybie nefiskalnym, w tym w trybie szkoleniowym,
- stosować przyporządkowanie stawek podatku do oznaczeń literowych, zgodnie z zasadami określonymi w § 5 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada

2008 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące oraz warunków ich stosowania.

*** Warunki zmiany serwisu kas**

Zmiana serwisanta niewynikająca z naruszenia warunków prowadzenia serwisu może być dokonana na wniosek podatnika, za zgodą producenta lub importera. Jeżeli warunki cenowe i inne miejsce świadczenia serwisu są korzystniejsze dla podatnika, nie mogą oni odmówić zgody na zmianę prowadzącego serwis kas. O zmianie producent lub importer zawiadamia naczelnika urzędu skarbowego w terminie 7 dni od jej dokonania.

*** Sankcje za naruszenie obowiązku ewidencjonowania przy użyciu kas rejestrujących**

W myśl art. 111 ust. 2 ustawy o podatku od towarów i usług, w przypadku stwierdzenia, że podatnik narusza obowiązek prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących, naczelnik urzędu skarbowego lub organ kontroli skarbowej ustala za okres do momentu rozpoczęcia prowadzenia ewidencji obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas rejestrujących, dodatkowe zobowiązanie podatkowe w wysokości odpowiadającej 30% kwoty podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług.

W stosunku do osób fizycznych, które za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe albo za przestępstwo skarbowe, sankcji w postaci dodatkowego zobowiązania podatkowego nie ustala się.

W myśl art. 53 § 21 pkt 5 ww. ustawy, księgą jest również inne urządzenie ewidencyjne, do którego prowadzenia zobowiązuje ustawa, a w szczególności zapisy kasy rejestrującej. Zgodnie z art. 60 § 1 ustawy Kodeks karny skarbowy, kto wbrew obowiązkowi nie prowadzi księgi, podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych. W myśl art. 62 § 4 ww. ustawy, kto wbrew przepisom ustawy dokona sprzedaży z pominięciem kasy rejestrującej, albo nie wyda dokumentu z kasy rejestrującej stwierdzającego dokonanie sprzedaży podlega karze grzywny do 180 stawek dziennych.

*** Postępowanie w przypadku awarii kasy rejestrującej**

Zgodnie z art. 111 ust 3 ustawy o podatku od towarów i usług, jeżeli z przyczyn niezależnych od podatnika nie może być prowadzona ewidencja obrotu i kwot podatku należnego z zastosowaniem kasy rejestrującej, podatnik jest obowiązany prowadzić ewidencję przy zastosowaniu kasy rezerwowej. W przypadku, gdy ewidencjonowanie obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kasy rezerwowej jest niemożliwe, podatnik nie może dokonywać sprzedaży.

Przydatne linki:

- http://www.mf.gov.pl/files/podatki/vat_i_akcyzowy/akty_prawne/2009/broszura_-_21_grudzien_2010r.pdf